

A „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés ” nagykereskedelmi piacról a 2. piacelemzési körben hozott határozat összefoglalása

A határozat száma: DH-1992-14/2007. (2007. április 3.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (**Tanács**) az Európai Bizottság (**Bizottság**) 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (**Ajánlás**) Mellékletében 15. számmal¹ jelölt, a címben szereplő piacot elemezte.

(A nevezett piac első elemzésére 2004-2005-ben került sor, melyet a DH-664-30/2005. határozat zárt le.)

A piacmeghatározás során a Tanács a nevezett nagykereskedelmi piac IHM tájékoztató² szerinti vizsgálatából indult ki, figyelemmel a Bizottság Ajánlására.

1. A vizsgálandó nagykereskedelmi piac elemzése

A Tanács a vizsgált nagykereskedelmi piacon nyújtható szolgáltatásokra vonatkozó lehetséges értékesítési formákat – összhangban az Ajánláshoz tartozó Magyarázat 4.3. részében írtakkal, illetve az Európai Unió tagállamainak gyakorlatával –, a jogszabályi kereteken belül, az alábbiak szerint határozza meg:

- a) nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás nyújtása belföldi roaming keretében,
- b) nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás biztosítása virtuális mobil szolgáltató (MVNO) részére,
- c) nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás mobil hálózatból biztosítható közvetítő választás esetén ilyen szolgáltatást nyújtó szolgáltató részére,
- d) nagykereskedelmi hozzáférési és híváskezdeményezési szolgáltatás értéknövelt szolgáltatást nyújtók, színes számokat üzemeltetők részére.

A vizsgálatok során megállapítást nyert, hogy a felsorolt nagykereskedelmi értékesítési formák közül Magyarországon egyik keretében sem történt tranzakció.

Fentiekén kívül a Tanács elvégezte még:

- Az érintett szolgáltatási piac vizsgálatát
- Az érintett piac szolgáltatásainak kínálati és keresleti vizsgálatát
- A nagykereskedelmi piac földrajzi kiterjedését

2. A kiskereskedelmi piac áttekintése

A tranzakció nélküli nagykereskedelmi piac különös jelentőséget adott annak, hogy a Tanács szükségesnek tartotta a tárgyalt nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó releváns kiskereskedelmi piac áttekintését és a nagykereskedelmi piacra gyakorolt hatások vizsgálatát. Az esetleges nagykereskedelmi szabályozói beavatkozást ugyanis a kiskereskedelmi piacon található esetleges problémák igazolhatják.

¹ Ennek megfelel a 16/2004. (VI. 24.) IHM rendelet

² 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti.

A kiskereskedelmi vizsgálat során a Tanács elemezte:

- A mobil szolgáltatáscsomagok hatását
- Az egyéni és üzleti előfizetők viszonyát
- A szolgáltatóváltás lehetőségét
- Az új szolgáltatásokhoz való hozzáférést
- A hívás és az SMS helyettesítését
- A mobil kínálati helyettesítést és a potenciális verseny lehetőségét
- A mobil és a helyhez kötött hívás helyettesíthetőségét

A vizsgálatok alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempontok a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására nincsenek hatással, ez alapján a szolgáltatási piac nem bővíthető.

3. Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározása

A Tanács a piacmeghatározás eredményeként meghatározta, hogy az érintett piac, amelynek további vizsgálatát el kell végezni a „**Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés nagykereskedelmi piaca a Magyar Köztársaság területén**” elnevezésű piac.

Nevezett piacon szolgáltatást nyújt a Magyar Telekom Nyrt., a Pannon GSM Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt.

II. Az érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

1.) A Tanács megállapítása szerint mind a strukturális, mind a jogi piacralépési korlátok várhatóan hosszabb távon fennmaradnak, ugyanis a vizsgált időtávon belül nem várható sem a költségek, sem a frekvenciakorlátok szerepének csökkenése.

2.) A Tanács vizsgálatának eredményeként a „nyilvános mobil hálózathoz való hozzáférés és híváskezdeményezés” Magyarországon tranzakciók nélküli nagykereskedelmi piac, ezért nem értelmezhető a hatékony versenyhez való közeledés.

3.) A Tanács megállapította, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piacok szabályozásához. A lehetséges piaci kudarcok hatékony kezeléséhez a Tanács által kiszabható kötelezettségekre is szükség lenne.

A Tanács megállapította, hogy mindhárom, az érintett piac további vizsgálata szempontjából releváns elemzés alapján – tranzakciók hiányában több feltételezéssel élve – megállapítható, hogy a vizsgált piac érintett piacnak minősül. Ezzel az ex ante szabályozás alkalmazhatóságának feltételei teljesülnek

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A vizsgált nagykereskedelmi piac érintett piacként való azonosítását követően el kell végezni az érintett piacon a verseny elemzését, illetve a verseny hatékonyságának vizsgálatát.

Tekintettel arra, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon nincsenek tranzakciók, a Tanács a kapcsolódó kiskereskedelmi piac elemzését, hatékonyságának vizsgálatát végezte el részletesen.

A kiskereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács részletesen elemezte

- A piaci részesedést több mutató (előfizetős szám, forgalom, bevétel) alapján
- A piaci koncentráció alakulását a fenti szempontok szerint
- A kiskereskedelmi árak alakulását több megközelítésben
- A szolgáltatók elosztó és értékesítési hálózatát, reklámtevékenységét
- A vállalkozások méretét
- A technológiai előny vagy fölény meglétét valamely szolgáltatónál
- A forrásokhoz való hozzáférést több szempont (tulajdonosi háttér, vagyoni –és pénzügyi helyzet, jövedelem-termelő képesség) alapján
- A méret –és választékgazdaságosságot
- A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzést
- A szolgáltatási csomagok képzésének gyakorlatát, a szolgáltatás diverzifikációját
- A kiegyenlítő vásárlóerő szintjét
- A vertikálisan integrált vállalkozás, vállalkozáscsoport létének hatását
- Az esetlegesen meglévő közös erőfőlényt.

A kiskereskedelmi piaci verseny, illetve annak hatékonyságának elemzése alapján a Tanács megállapította, hogy a hatékony verseny irányába mutató folyamatok tapasztalhatóak, és egyik piaci szereplő esetében sem mutatható ki, hogy képes lenne a versenytársaktól, ügyfelektől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül tevékenykedni.

A kiskereskedelmi piacon a piaci növekedés dinamizmusa, a piaci részesedések számottevő változása és a piaci koncentráció folyamatos csökkenése, valamint a fogyasztók által fizetett hívásindítási díjak – reálértéken számított – növekvő mértékű csökkenése alapján a Tanács álláspontja szerint nem mutatható ki a közös erőfőlényes helyzet.

Összességként tehát a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó releváns kiskereskedelmi piacon ex ante szabályozást igénylő piaci probléma a vizsgálatok alapján nem azonosítható.

A nagykereskedelmi piac vonatkozásában ugyanakkor logikailag belátható, hogy ahol nincsenek tranzakciók, nem lehet ténylegesen az előre meghatározott szempontok szerinti vizsgálatokat elvégezni, így azt sem lehet tényszerűen megállapítani, hogy az adott érintett piacon létezik-e jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, illetve létezik-e a közös erőfőlény helyzete.

Lehetséges azonban egy olyan megközelítés is, amely azt mondja, hogy a nagykereskedelmi piacon nincs ugyan külső szereplő irányában tranzakció, de mindegyik szolgáltató „belső teljesítéssel” saját magának értékesíti a szolgáltatást. Minthogy azonban ez a belső teljesítés – pont a külső szereplő hiánya miatt – egyben a teljes forgalmat jelenti, ennek mennyisége és szerkezete ugyanaz, mint ami a kiskereskedelmi piacon tapasztalható. Emiatt a kiskereskedelmi piacon tett megállapítások az így értelmezett nagykereskedelmi piacon is érvényesek, és ugyanazt az eredményt adják, mint a kiskereskedelmi piac elemzése.

Az itt vázolt megközelítésben a kiskereskedelmi piac elemzésével meg lehet állapítani, hogy egy szolgáltató van-e olyan gazdasági helyzetben, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, az ügyfelektől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezze. A Tanács által elvégzett kiskereskedelmi piaci elemzés azt mutatja, hogy ilyen szereplő nincs.

A Tanács az elvégzett piacelemzés eredményeként, a „Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatokhoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő

híváskezdeményezés” elnevezésű nagykereskedelmi piacon nem azonosít jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót.

IV. A kötelezettségek kirovása

Tekintettel arra, hogy a „*Nyilvános mobil rádiótelefon-hálózathoz való hozzáférés és nyilvános mobil rádiótelefon-hálózatból történő híváskezdeményezés*” elnevezésű nagykereskedelmi piacon az elvégzett piacelemzés alapján, a Tanács nem azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, nem rendelkezett kötelezettség kirovásáról sem.

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH a Tervezet rendelkező részével alapjában véve egyetért, bár álláspontja szerint a JPE-státusz megállapítása szempontjainak nagykereskedelmi oldali elemzésével a Tervezet teljes körűbbé és megalapozottabbá tehető lenne.

A GVH észrevételeire (a hozzáférés és hívásindítás szétválaszthatósága, egyéni és üzleti előfizetők megkülönböztetése, vezetékes piacelemzési tapasztalatok alkalmazhatósága, adatok rendelkezésre állása, üzleti titok minősítés) a Tanács részletes válaszokat adott.

A GVH tett néhány apróbb javaslatot is, melyeket a határozat szövegének véglegesítése során a Tanács elfogadott.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez a Tele2, a Magyar Telekom Nyrt., a Pannon GSM Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt. adott észrevételeket, de a végső minősítést, vagyis a JPE szolgáltató hiányát a vizsgált piacon egyik észrevételező sem kérdőjelezte meg.

A Tanács az észrevételeket minden esetben megválaszolta, illetve egy részüket a végleges határozatban figyelembe vette. A szolgáltatói észrevételek alapján azonban fontos, a határozat lényegi részeit érintő változtatásra nem került sor.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

A Bizottság értékelő levelében (Comment Letter) a határozattal kapcsolatban észrevételt nem tett, azt tudomásul vette.

A Bizottság a határozatot notifikálta.

Tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság a Tervezet vonatkozásában észrevételt nem tett, a Tanács a Határozat szövegét a Tervezethez fűzött szolgáltatói észrevételek figyelembevételével és a figyelembe nem vett észrevételek figyelmen kívül hagyásának részletes indokolásával véglegesítette, és 2007. április 3-án jóváhagyta a DH-1992-14/2007. számú üzleti titokmentes határozatot.